

Канцеларија на Специјалниот претставник
и координатор за борба против трговија со луѓе

Трудова експлоатација во земјоделскиот сектор

Преглед

1. Преглед

1.1 Вовед

Во извештајот „Платформа за акција“ од 2007 година на Канцеларијата на Специјалниот претставник и координатор за борба против трговија со луѓе (КСП БТЛ), се искажува дека државите учеснички треба да се потсетат на нивните заложби за искоренување на облици на трговија со луѓе (ТЛ). Политичката волја и акција на национално ниво се предусловите за спречување и борба против експлоатацијата на поединци во ропски услови да ги исполнат овие заложби како што се изнесени во *Протоколот за трговија со луѓе*⁵ и во *Акциониот план ан ОБСЕ*⁶. Пред сè, владите носат одговорност за развивање сеопфатен национален одговор на борбата против трговијата со луѓе, со којшто се признава дека широк дијапазон на жртви се купуваат и продаваат, злоупотребуваат, измамуваат или присилуваат на широк опсег од експлоататорски ситуации коишто се еднакви на ропство (на пр. експлоатација во домашно слугување, организирано питачење, присилни бракови, проституција, принудна работа во земјоделството, градежништво, текстилната индустрија, рестораните, преработката на храна, чистењето, во услужниот и забавниот сектор).⁷

За да се зголеми видливоста на трговија со луѓе заради трудова експлоатација, врз основа на *Акциониот план на ОБСЕ*, КСП беше домаќин на конференција на високо ниво во ноември 2005 година под покровителство на која се фокусираше врз три главни цели: мобилизација на поголема политичка волја за искоренување на трговијата со луѓе заради трудова експлоатација; обезбедување форум за размена на конкретни искуства како средство за унапредување на имплементацијата на заложбите против трговијата со луѓе; и зголемување на разбирањето на неопходноста од вклучување повеќе различни учесници во изработката и спроведувањето на одговорите на овој облик на ТЛ. Како признание за важноста на ова прашање, и надоградба врз свеста развиена при првиот настан, во ноември 2006 година се организираше втора конференција на високо ниво насловена „трговија со луѓе заради трудова експлоатација/принудна и обврзна работа: судско гонење на престапниците, правда за жртвите“. Ова даде можност за подлабоко фокусирање врз два од поважните предизвици со кои се соочени државите учеснички: како да се изнесат престапниците пред лицето на правдата и како да се осигури правна оштета за жртвите. Свкупно, со овие два настана се материјализираа со конкретни зборови два од суштинските мандати и задачи кои му се припишуваат на Специјалниот претставник: (1) да им пружа помош на државите учеснички во развојот и имплементацијата на националната политика на борбата против трговија со луѓе во согласност со заложбите на ОБСЕ и други меѓународни обврски; и (2) да преземе „одговорност во рамките на ОБСЕ за одржување и олеснување состаноци за размена на информации и искуства меѓу националните координатори, претставници назначени од страна на државите учеснички и експерти за борба против ТЛ“⁸. Понатаму, резултатите од овие две конференции исто така го трасираа патот кон покренување на интересот и дијалогот меѓу државите учеснички за потребата од зајакнување на напорите во борбата против трговија со луѓе заради трудова експлоатација, на тој начин давајќи придонес кон дополнителните заложби на ОБСЕ од страна на владите преку Министерските одлуки од Брисел 2006 година и од Мадрид 2007 година за трговија со луѓе со цел за трудова експлоатација.

КСП смета дека проучувањето на трговијата со луѓе по економски сектори е важен придонес кон поголеило разбирање на државите учеснички и на другите релевантни учесници на овој во голема мерка скриен проблем. Различните сектори имаат различни структурни карактеристики коишто ја предизвикуваат или ја влошуваат ранливоста на работниците; се регулираат според различни правни системи; и се податливи за различни пристапи кон идентификувањето и пружањето помош на жртвите. Затоа, една темелна секторска анализа би требала да доведе до поефективни интервенции.

Овој Заднински документ претставува анализа на трудовата трговија со луѓе во еден посебен економски сектор – земјоделството. Истражувањата покажуваат дека земјоделските работници се особено ранливи на зло-

5 Член 3 од Протоколот за спречување, сузбивање и казнување на трговија со лица, особено жени и деца (2000) како дополнување на Конвенцијата на Обединетите нации против меѓународниот организиран криминал.

6 Акциониот план на ОБСЕ за борба против трговија со луѓе беше усвоен со Одлуката Бр. 557 на Постојаниот совет од 24 јули 2003 година.

7 За повеќе детали за одговорите на трудовата трговија со луѓе, види Пригоден документ на ОБСЕ Бр. 1: *Резиме на предизвиците со кои се соочени правните одговори на трговија со луѓе за трудова експлоатација во регионот на ОБСЕ* и *Говорите од Конференцијата за трговија со луѓе за трудова експлоатација*, ноември 2006 година, достапни на <http://www.osce.org/cthb/documents.html>. Види исто така *Нацрт Извештај на СП на ОБСЕ на 4-тата и 5-тата Конференција за трговија со луѓе за трудова експлоатација/принудна и обврзна работа*, на Сојузот против трговија со лица 2007 ЦИО.ГАЛ/8307 на Сојузот против трговија со луѓе.

8 Одлука Бр. 3/06 за борба против трговија со луѓе на Советот на министри.

употреба, експлоатација и трговија со луѓе. Навистина, тоа е еден од секторите каде што најчесто се наоѓаат лица жртви на трговија со луѓе.⁹ Со цел исполнување на мандатот, КСП го нарача овој Заднински документ како политичко средство за донесувачите на одлуки и практикантите и да го поддржи техничкиот семинар за трговија со луѓе заради трудова експлоатација во земјоделскиот сектор под покровителство на Сојузот против трговија со лица.

Не е позната точната проценка на зачестеноста на трговијата со луѓе заради експлоатација во земјоделството. Трговијата со луѓе по дефиниција е криминално дејствие и, како поголемиот дел криминални дејствија, таа е прикриена. Исто така, жртвите на трудовата трговија со луѓе честопати се непрепознати а случаите ретко кривично се гонат. МОТ проценува дека има 12,3 милиони жртви на „принудна работа“ ширум светот, од коишто 2,45 милиони се наоѓаат во принудна работа како последица на трговија со луѓе.¹⁰ Најголемиот број се случаи на трудова трговија со луѓе кои ги вршат приватни агенти со цел економска експлоатација. Министерството за надворешни работи на САД (U.S. Department of State) извести дека во 2007 година имало 5.682 кривични гонења и 3.427 пресуди за кривичните дела на трговија со луѓе општо. Процентот на кривични гонења и пресуди за трудова трговија со луѓе, сепак, и покрај распространетоста, изнесува помалку од десет проценти од вкупниот број на кривични гонења или пресуди.¹¹

Овој Заднински документ обезбедува преглед на применливите меѓународни правни стандарди, ги идентификува структурните карактеристики поради кои земјоделските работници стануваат ранливи на експлоатација, и ги илустрира искуствата на работниците преку употреба на посебни проучувања на случаи. КСП се надева дека штом еднаш ќе се препознаат структурните прашања и недостатоци, државите учеснички, креирачите на политики и невладините организации ќе можат да им посветат внимание на системски начин.

1.2 Трговија со луѓе со цел за трудова експлоатација: меѓународна правна рамка

Трговијата со луѓе заради трудова експлоатација е сложена појава којашто бара одговори од различни правни полиња кои се вкрстуваат – кривично правосудство, човекови права, емиграција и трудово право. Државите имаат обврски да ги исполнат меѓународните стандарди во секоја од овие области. Почитувањето и унапредувањето на човековите права се важен дел од една сеопфатна стратегија на борбата против трговија со луѓе.

Меѓународното право бара од државите кривично да ја гонат и казнуваат трговија со луѓе и принудната работа. Меѓународните работнички стандарди, особено оние на МОТ, гарантираат голем број основни права за работниците општо, како и посебно за земјоделските и работниците емигранти. Затоа што лицето жртва на трговија со луѓе е и жртва на криминал и експлоатиран работник, одговорот на трговијата со луѓе бара разбирање на прашањата на работничките права.

9 *A global alliance against forced labour (Глобален сојуз против принудната работа)*, ILO, 2005, во ставови 250-252; Anderson & Rogaly, *Forced Labour and Migration to the United Kingdom (Принудна работа и емиграција во Обединетото Кралство)*, Compas, 2006, на стр. 26; *General Survey on Migrant Workers (Општ преглед на работниците емигранти)*, ILO, 1999, во став 15 („сезонските работници, првенствено најмени за земјоделска работа во речиси сите подрачја на светот ... честопати се меѓу најранливите, работејќи често во услови коишто се во огромна мерка полоши од оние на националните работници, во многу случаи со многу мала надокнада“); *Trafficking for Forced Labour in Europe (трговија заради принудна работа во Европа)*, Anti-Slavery International, November 2006, на стр. 18 (опис на земјоделството карактеризирано со потпирање врз повремена и привремена работа, ниски плати, кооперантска работа, сите практики кои придонесуваат кон принудна работа и експлоатација).

10 *A global alliance against forced labour*, ILO, 2005, во ставови 37 & 50 (понатаму во текстот *Глобален сојуз*).

11 *Trafficking in Persons Report (Извештај за трговија со лица)*, U.S. Department of State, 2008, на стр. 37 (понатаму во текстот *ТИП Извештај 2008*). Слично на ова, во рамките на САД, процентот на судски гонења заради трудова трговија со луѓе е релативно мал. Меѓу 2001 и 2005 година, Министерството за правда на САД покренало 23 случаи на трудова трговија со луѓе, но 68 случаи на сексуална трговија со луѓе. Академските истражувачи и НВОите во САД проценуваат дека поголемиот број на случаите на трговија се случуваат во несексуалните индустрии. Види Grace Chang & Kathleen Kim, “Reconceptualizing Approaches to Human Trafficking: New Directions and Perspectives from the Field(s)” во *Stanford Journal of Civil Rights & Civil Liberties* 3 (August 2007): стр. 336.

Овој дел ги поставува нормите кои се содржани во релевантните инструменти на трговија со луѓе, работнички и емигрантски. Овие норми треба да се употребуваат со цел да се направи проценка на сегашната превенција на Трговија со луѓе, стратегиите за заштита и судско гонење и да се развијат натамошни препораки.

1.2.1 Стандарди против трговија со луѓе

Протоколот на ОН за спречување, сузбивање и казнување на трговија со луѓе особено со жени и деца (Протокол на ОН за трговија со луѓе) е првиот меѓународен инструмент со кој посебно се вклучува принудната работа во дефиницијата за „трговија со луѓе“.¹² Во член 3(а) се дефинира поимот „трговија со луѓе“ во смисла на одредени дела направени со одредени средства со цел на експлоатација.

Правни елементи на трговија со луѓе

Постапки: вработување, превоз, пренос, засолнување, или примање лица;

Средства: со помош на закани или употреба на сила или други форми на присила, киднапирање, измама, или злоупотреба на моќ или на положбата на ранливост или на давање или примање на плата или бенефиции со цел да се добие согласност од некое лице коешто има контрола врз друго лице;

Цел: со цел на експлоатација

Дефиниција за експлоатација

Експлоатацијата вклучува, најмалку, експлоатација на проституција на други или други облици на сексуална експлоатација, принудна работа или услуги, ропство или дејствија слични на ропство, слугување или отстранување органи.

Во Протоколот на ОН за трговија се нагласува дека неговата цел е да се спречи трговијата, да се заштитат жртвите, и судски да се гонат извршителите - некогаш за нив се користи терминот „Трите П“ (prevent, protect, prosecute), цел на Протоколот. Всушност, најсилниот јазик се наоѓа во барањето за нејзиното прогласување за противзаконска. Страните во Протоколот имаат обврска да го утврдат како кривично дело однесувањето изложено член 3, кога намерно се извршуваат. Протоколот е првенствено одговор на кривичното правосудство. Во него се признава дека жртвите имаат права и дека државите треба да преземат чекори за да ги заштитат, но исто така тој наметнува и неколку обврзувачки обврски за заштита на жртвите.

Рамковната одлука на Советот на ЕУ за борба против трговија со луѓе, која е усвоена во јули 2002 година, се разликува од дефиницијата на Протоколот во само две работи. Не го вклучува отстранувањето на органи во својата дефиниција за „експлоатација“ а ја вклучува порнографијата. Рамковната одлука предвидува максимална казна „од најмалку осум години“ во одредени отежнувачки околности. Според член 7, државите членки на Европската Унија (ЕУ) мораат да ги истражуваат или судски да ги гонат кривичните дела независно од каква било жалба или пријава направени од страна на жртвата. Како Рамковна одлука, таа е законски обвр-

зувачка. Од државите членки беше побарано да ги поместат овие одредби во националното право до август 2004 година.

Директивата на Советот на ЕЗ за дозвола за престој издадена на државјани на трети земји кои се жртви на трговија со луѓе беше усвоена на 29 април 2004 година.¹³ Нејзините одредби се обврзувачки за државите членки на ЕУ а се однесуваат на жртвите на трговија со луѓе, вклучувајќи ги и оние кои се илегално присутни во тие земји, но дискрециони во поглед на „државјаните на трети земји кои биле предмет на дејствие за олеснување на нелегалното доселеништво.“ Според Директивата, на државјаните на трети земји кои можеби се жртви на трговија со луѓе им се дава период за размислување, кој има неодредено траење, пристап до одредени услуги, привремена доселеничка помош и можност за дозвола за престој. Сите овие бенефиции се условени од нивната подготвеност за соработка со органите за спроведување на законот.

Конвенцијата на Советот на Европа за акција против трговија со луѓе (Конвенција на СЕ) влезе во сила во 2008 година.¹⁴ Таа целосно ја усвојува дефиницијата за трговија со луѓе која се среќава во Протоколот на ОН за трговија

¹² Претходните инструменти за трговија со луѓе ја согледуваа трговијата со луѓе исклучиво како пренос на жени (обично бели жени) преку граница заради неморални причини. Види на пр., Меѓународен договор за сузбивање на трговија со лица и експлоатација на проституција на други (1904 година); Меѓународна конвенција за сузбивање на трговија со бело робје (1910 година); и Конвенција за сузбивање на трговија со лица и експлоатација на проституција на други (1949 година). За текстот на Протоколот на ОН за трговија со луѓе и информации за ратификација, види www.unodc.org/unodc/en/treaties/CTOC/index.html.

¹³ 2004/81/ЕЗ од 29 април 2004 година.

¹⁴ За текстот на Конвенцијата на СЕ, види <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/197.htm>.

со луѓе. Исто така, Конвенцијата на СЕ оди многу подалеку во заштитата на правата на жртвите отколку што тоа го прават било Протоколот на ОН за трговија со луѓе или Рамковната одлука. Од страните се очекува да усвојат мерки „какви што би биле неопходни за пружање помош на жртвите при нивното физичко, психолошко и социјално закрепнување.“ Член 12(1). Од страните исто така се бара да обезбедат „период на закрепнување и размислување од најмалку 30 денови, кога постојат солидни основи да се верува дека засегнатото лице е жртва.“ Член 13(1). Овој период е наменет за цел на лицето да му се даде време да донесе информирана одлука за соработка со властите задолжени за спроведување на законот. Исто така, од страните се бара да им издаваат „обновливи дозволи за престој“ на жртвите доколку нивниот постојан престој е неопходен „според нивната лична ситуација“ или доколку нивниот престој е неопходен за кривичната истрага или постапка. Член 14. Во поглед на надоместот, од страните се бара да го обезбедат правото на жртвите на обештетување од сторителите. Член 15.

Постојат исто така и голем број умерени законски стандарди во врска со трговијата со луѓе. Иако не се законски обврзни, овие стандарди сепак носат убедливо овластување.

Акциониот план на ОБСЕ за борба против трговија со луѓе, усвоен со Одлуката Бр. 557 на Постојаниот совет на 24 јули 2003 година, им дава препораки на државите учеснички да ја прогласат за противзаконска трговијата со луѓе, како што е дефинирано во Протоколот на ОН за трговија со луѓе; да воспостават специјализирани единици за борба против трговија со луѓе; и да им пружаат помош на жртвите со обезбедување ефективна заштита и правно советување и со дозволување на НВОите да им даваат поддршка на жртвите при судските сослушувања.

Одлуката Бр. 14/06 на Советот на министри на ОБСЕ за зајакнување на напорите во борбата против трговија со луѓе, вклучувајќи ја и онаа за трудова експлоатација, преку сеопфатен и заштитен пристап, им дава препораки на државите учеснички да воспостават Национални механизми за упатување (НМУ) и да назначат национални координатори со цел развивање сеопфатен пристап кон сите облици на ТЛ; да им посветат внимание на факторите коишто ги прават луѓето ранливи на ТЛ, какви што се сиромаштијата и дискриминацијата; да прават проценки на ризик кога вршат репатријација на жртвите; да осигурат дека националното законодавство ја прогласува за противзаконска трговија заради трудова експлоатација. Исто така, Одлуката Бр. 14/06 на Советот на министри апелира до државите учеснички да обезбедат минимални работнички стандарди како што е отсликано во нивните трудови права и да ги спроведуваат своите работнички закони, да го намалат потенцијалот за ТЛ да им обезбедат информации во врска со ТЛ на емигрантските заедници и на лицата коишто работат во посебно ранливи сектори како што се земјоделството, со цел подобрување на пристапот на жртвите до помош и правда и да ги поттикнат лицата со информации да ги упатат жртвите кон барање помош при можна ТЛ.

Препорачаните начела и напатствија за човековите права и трговија со луѓе на Канцеларијата на Високиот комесар за човекови права на Обединетите нации содржат голем број посебни начела за водење на стратегиите за борба против трговија со луѓе на државите. Тие предвидуваат дека државите нема да ги притвораат, обвинуваат или кривично гонат лицата жртви на трговија со луѓе поради нивната вмешаност во противзаконски дејствија, до оној степен до којшто таквата вмешаност е директна последица на нивната ситуација како лица кои се жртви на трговија со луѓе. Државите осигуруваат дека лицата коишто се жртви на трговија со луѓе се заштитени од натамошна експлоатација и опасност и имаат пристап до соодветна физичка и психолошка грижа, и дека таквата грижа нема да биде условена од нивната подготвеност да соработуваат во правната постапка.

1.2.2 Стандарди на работничките права

И покрај тоа што не постои дефиниција за „принудна работа“ во Протоколот на ОН за трговија со луѓе, Законодавниот водич на УНОДЦ посочува дека Конвенцијата на МОТ за принудна работа е една од релевантните инструменти. Слично на ова, Објаснувачкиот извештај на Конвенцијата на Советот на Европа за акција против трговија со луѓе ја цитира Конвенцијата на МОТ за принудна работа како референца. Па така, за подобро да се разбере трудовата

трговија со луѓе потребно е да се сфати дефиницијата за принудна работа и да се има кус преглед на Конвенцијата за принудна работа.

MOT ја усвои Конвенцијата за принудна работа во 1930 година (Конвенција Бр. 29).¹⁵ Ова е една од најратификуваните конвенции на MOT, со 173 потписи до септември 2008 година. Таа ја дефинира принудната работа, ги наведува исклучоците и им ја наложува на државите обврската да ја прогласат за противзаконска принудната работа и да осигурат дека казните се „наистина соодветни и дека строго се спроведуваат“. Член 2(1) ја дефинира „принудната или задолжителна работа“ како и работата или службата која се бара од кое било лице под закана за каква било казна и за којашто посоченото лице не се понудило доброволно.

Во конвенциите на MOT и то така се дефинира терминот „земјоделство“:

Член 2(1): Дефиниција за принудна работа

- Сета извршена работа или служба
- Под закана за каква било казна
- Без доброволна понуда од страна на работникот

Дефиниција за земјоделство

„Земјоделството ги опфаќа земјоделските и шумарските дејности коишто се извршуваат во земјоделските работи вклучувајќи производство на култури, шумарски дејности, одгледување животни и чување инсекти, првичната обработка на земјоделските и животинските производи од или од името на раководителот на работата како и употребата и одржувањето на машини, опрема, уреди, алати и земјоделски постројки, вклучувајќи каков било процес, складирање, работа или пренесување во земјоделската работа, кои се директно поврзани со земјоделското производство.“ *Член 1 од Конвенцијата на MOT Бр. 184.*

Според низата конвенции на MOT, земјоделските работници имаат права на слобода на здружување, работнички надомест, здравствено осигурување, минимална плата, платени годишни одмори, стандарди на работничко здравство и безбедност и инспекции на работното место за да ги осигурат овие работнички заштити.¹⁶ И покрај тоа што Конвенцијата за правото на здружување (земјоделство) има 122 ратификации, остатокот од овие конвенции ги има некои од најслабите евиденции на ратификување во MOT. Конвенцијата за безбедност и здравје во земјоделството, Бр. 184 од 2001 година, до сега е ратификувана само од страна на 10 држави. Конвенцијата за трудова инспекција (земјоделство), Бр. 129 од 1969 година, е ратификувана од страна на 46 држави. Државите наведоа различни причини, вклучувајќи ја перцепцијата дека Конвенцијата Бр. 129 е „непогодна за националните карактеристики на земјоделската дејност“, дека „земјоделската дејност главно се случува во неформалното стопанство“, и дека на државите им недостасуваат ресурси за воспоставување специјализирани структури на трудова инспекција.¹⁷

1.2.3 Стандарди за работниците емигранти¹⁸

Ништо во меѓународната дефиниција за трговија со луѓе не бара жртвата на трговија да биде странски државјанин или дека меѓународните граници треба да бидат поминати при извршувањето на престапот. Во член 2 од Конвенцијата на Советот на Европа за акција против трговија со луѓе се вели дека дефиницијата се однесува на сите

¹⁵ Постојат други две конвенции на MOT за принудна работа: Конвенција Бр. 105 (Укинување на принудната работа) и Конвенција Бр. 182 (Најлоши облици на детска работа). Ниту една од нив не ја менува дефиницијата дадена во Конвенцијата Бр. 29. Исто така, принудната работа е забранета со Меѓународниот договор за граѓански и политички права и со Европската конвенција за заштита на човековите права и основните слободи, употребувајќи речиси идентични термини како и Конвенцијата на MOT Бр. 29.

¹⁶ Конвенции Бр. 11, 12, 25, 99, 101, 184 и 129.

¹⁷ Општ претсед: Трудова инспекција (*General Survey: Labour Inspection*), MOT, 2006, ставови 357-358.

¹⁸ Конвенциите на MOT се достапни на www.ilo.org/ilolex/english/index.htm. Меѓународната конвенција за заштита на правата на сите емигрантски работници и членовите на нивните семејства (КЕР) е достапна на www2.ohchr.org/English/law/cmww.htm.

облици на трговија, без оглед на тоа дали се од национална или од меѓународна природа. Законодавниот водич за Протоколот на ОН за трговија со луѓе, издаден од УНОДЦ во 2004 година, подучува дека интернационалноста¹⁹ не треба да биде неопходен елемент за трговија со луѓе како што е тоа внесено во домашните закони. Понатаму, имало голем број примери на домашна трговија или трговија со државјани на ЕУ во рамките на ЕУ. Во жртвите во некои неодамнешни случаи на принудна работа во САД се вклучени и американски државјани покрај емигрантите со важечки работни дозволи. Надвор од регионот на ОБСЕ, проблемите со ропската работа се добро документирани на плантажите во Бразил а практиката на подвижно ропство сè уште постои во делови од Западна Африка.

Па сепак, расправата за трговија со луѓе би била некомплетна доколку не би го фокусираа вниманието врз особено страдање на емигрантите а особено на непријавените или недокументирани емигранти. Глобализацијата и намалените можности за безбедна и легална емиграција од една страна, во комбинација со постојаната побарувачка од евтина работа од друга страна, значи дека емигрантите честопати се наоѓаат себеси во експлоататорски работни ситуации, под притисок да ги отплатат долговите, со многу малку ресурси или начини за помош. Ова премногу често може да доведе до трговија со луѓе. Креирачите на политиките не можат да се справат со овој проблем на трговија со луѓе без разбирање на особено ранливоста на емигрантите. Од оваа причина, во овој Заднински документ е вклучен преглед на меѓународните инструменти кои се релевантни за правата на работниците емигранти.

Постојат три комплементарни инструменти коишто ги изложуваат човековите права и работничките права на работниците емигранти, вклучувајќи ги и оние со непријавен статус: Конвенцијата Бр. 97 на МОТ за емиграција и вработување; Конвенцијата Бр. 143 на МОТ за работници емигранти; и Меѓународната конвенција за заштита на правата на сите емигрантски работници и членовите на нивните семејства (КЕР). Понатаму, повеќето стандарди на МОТ се однесуваат на сите работници без оглед на нивниот емигрантски статус.²⁰

Согласно овие инструменти, работниците емигранти, и на пријавените и на непријавените, им се гарантираат сите човекови права содржани во меѓународните инструменти за човекови права: еднаквост во третманот со државјаните во однос на условите за работа и условите на вработување, слобода на здружување, придонеси за социјално осигурување и бесплатна итна медицинска заштита.

КЕР исто така ги штити личните документи (член 21) и овозможува рамноправност во третманот во договорите (член 25(1)).

Таа осигурува дека непријавените емигранти не се лишени од ниту едни права поради нивниот непријавен статус (член 25(3)).

Она што е важно за овој сектор, сезонските работници имаат права „коишто можат да им се дадат од причини на нивно присуство и работа“ во државата на вработување и коишто се „компатибилни со нивниот статус ... како сезонски работници“ (член 59(1)).

Дефиниции за работник емигрант и сезонски работник

„Терминот ‘работник емигрант’ се однесува на лице коешто треба да биде ангажирано, е ангажирано или било ангажирано во платена дејност во држава во којашто тој или таа не е државјанин.“

Член 2(1) од КЕР.

„Терминот „сезонски работник“ се однесува на работник емигрант чијашто работа споед карактерот е зависна од сезонските услови и се врши само за време на еден дел од годината.“ *Член 2(2)(б) од КЕР.*

¹⁹ „Интернационалноста“ е принцип на извршување дејствие преку националните граници, така што ќе има ефекти на поопшто ниво. Општо за неа се зборува во однос на дејствијата на Европската унија, за разлика од „меѓународноста“ (меѓу националните влади и контролирана од нив) или „наднационалноста“ (однесувајќи се на моќи доделени на повисоко ниво на владата):

²⁰ На пример, Комитетот за слобода на здружување тврдеше дека Конвенцијата Бр. 87 ги заштитува правата на сите работници, без оглед на легалниот или нелегалниот статус, да им се приклучат на работничките синдикати. Види *Жалба против владата на Шпанија претставена од страна на Извештајот Бр. 327 на Генералниот синдикат на работниците на Шпанија (УГТ), Случај Бр. 2121 (2002 година).*

Државите треба да размислат за тоа на сезонските работници кои биле вработени во таа држава за значителен временски период да им се дозволи можноста да се ангажираат во други облици на работа (член 59(2)).

Исто вредни за споменување се неодамнешните напатствија издадени на полето на емиграцијата: *Мултилатералната рамка на МОТ за работничката емиграција: необврзувачки начела и напатствија за пристап заснован врз правата кон работничката емиграција* и *Прирачникот на ОБСЕ-ИОМ-МОТ за воспоставување ефективни политики на работничка емиграција во земјите на потекло и дестинација*.²¹

„Експлоататорските услови ... се главниот фактор во придонесувањето кон подеило на саилоо ропство на полињата, затоа што тие обезбедуваат ... плодна почва на којашто ропството може да пушти корен. Ропството не се случува во вакуум. Накусо, доколку се отстранат другите работнички прекршувања и драстичната нерамнотежа на моќта, ќе се отстрани и ропството.“

Извор: *Coalition of Immokalee Workers* (Коалиција на работниците од Имокале), 2008.

21 И двете се достапни на www/ilo.org/public/English/protection/migrant/info/index.htm.